

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/21/2021
Identifikačné číslo spisu: 1710206085
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1710206085.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. H., bytom v O., W. XX, zastúpeného JUDr. Evou Klemovou, advokátkou so sídlom v Pezinku, M. R. Štefánika 1, proti žalovanej CENTRUM NÁRADIA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Gagarinova 10A, IČO: 35 875 607, zastúpenej spoločnosťou zselinszky s. r. o., so sídlom v Bratislave, Laurinská 3, IČO: 36 869 007, o zaplatenie 3.185,96 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 5C/182/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2020 sp. zn. 7Co/182/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. februára 2019 č. k. 5C/182/2010-237 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu vo výške 3.185,96 Eur spolu s úrokom s omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.455,44 Eur od 16. apríla 2010 do zaplatenia, a to všetko do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov súdneho konania, o ktorej výške rozhodne súd osobitným rozhodnutím. Súd prvej inštancie rozhodoval opätovne potom, čo bol jeho skorší rozsudok zo 16. novembra 2016 č. k. 5C/182/2010-190 zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave z 29. marca 2018 sp. zn. 7Co/95/2017. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že zo samotného záznamu z porady z 10. marca 2009 nemal preukázaný prejav vôle smerujúci k zmene pracovnej zmluvy. Pokiaľ ide o podpisy na prezenčnej listine, tieto podľa neho vyznačovali len prítomnosť osôb na porade, z ničoho však nevyplýva, že by týmto podpisom podpisujúce osoby súhlasili so zmenou pracovnej zmluvy znížením mzdy. Súd prvej inštancie uviedol, že skúmal, či priamo na porade nedošlo k dohode o zmene pracovnej zmluvy v časti mzdy, avšak zo žiadnych dôkazov nevyplýva, že by žalobca prejavil ústne vôľu spočívajúcu v súhlase so zmenou pracovnej zmluvy v časti mzdy. Dodal, že ak mala byť zmenená pracovná zmluva dohodou na porade 10. marca 2009, musel by byť dohodnutý konkrétny obsah, teda od kedy prináleží žalobcovi menšia mzda a v akej výške. Podľa súdu prvej inštancie nebolo preukázané

žiadne konanie, ktoré by bolo možno posúdiť ako iný spôsob nevzbudzujúci pochybnosti o súhlase žalobcu s navrhnutou zmenou pracovnej zmluvy medzi žalobcom a žalovanou v časti výšky mzdy. Dospel k záveru, že nebola preukázaná zmena pracovnej zmluvy v časti výšky mzdy a žalobcovi preto prináleží mzda v sume 500,- Eur zvýšenej o sumu podľa obrátového koeficientu v spojení s hodnotiacim koeficientom. Vzhľadom na to, že žalobca ako zamestnanec skončil pracovný pomer so žalovanou ako zamestnávateľom, vzniknutý pracovnou zmluvou z 3. septembra 2007, zmenený pracovnou zmluvou z 1. februára 2009, vznikol mu v súlade s § 69 ods. 4 Zákonníka práce nárok na náhradu mzdy v sume svojho priemerného mesačného zárobku za výpovednú dobu dvoch mesiacov. Pokiaľ ide o správanie sa žalobcu spočívajúce v poberaní platu po dobu 11 mesiacov, nebolo síce podľa súdu prvej inštancie preukázané, že by bol žalobca vyjadril na porade nesúhlas so znížením mzdy, avšak bolo preukázané z výpovede svedka O., že bola všeobecná nespokojnosť so znížením miezd, navyše sám konateľ žalovanej vypovedal, že žalobca bol za ním, že má nízky plat a žiadal vyšší plat, ale nikdy to neriešil písomne.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn. 7Co/182/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Vo výroku II. zmenil rozsudok prvej inštancie tak, že žalobcovi proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80,60% a vo výroku III. žalobcovi proti žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej dospel k záveru o dôvodnosti nároku na doplatenie mzdy za vykonanú prácu za obdobie od mája 2009 do marca 2010 v celkovej sume 1.730,52 Eur (ktorej výšku a spôsob určenia žalovaná v odvolacích námietkach nenamietla) nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonania dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení druhého dieľa CSP, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Za nedôvodné posúdil odvolací súd námietky žalovanej o nesprávnom vyhodnotení výpovede štatutárneho zástupcu žalovanej Ing. Z. Z.. Konštatoval, že nemožno súdu prvej inštancii vyčítať žiadne pochybenia, keď v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody vedúce ho k úvahe, že medzi stranami nedošlo k ústnej dohode o zmene obsahu pracovnej zmluvy v časti výšky dojednanej základnej mzdy (táto skutočnosť bola podstatnou pre rozhodnutie vo veci) vrátane uvedenia, ktoré vykonané dôkazy v tejto súvislosti vyhodnotil tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietla, že súd prvej inštancie, čo sa týka konania žalobcu jednak na pracovnej porade dňa 10. marca 2009 a po jej konaní, nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu uvedený v jeho uznesení z 29. marca 2018, odvolací súd konštatuje, že požiadavky na reflektovanie právneho názoru súdu vyššej inštancie zaujaté v tej istej právnej veci a vyjadrené v jeho zrušujúcom rozhodnutí, sú pri následnom rozhodovaní súdu prvej inštancie výrazne prísnejšie, než v prípade precedenčnej (judikátornej) záväznosti. Odvolací súd uviedol, že vo výnimočných prípadoch sa princíp viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu nemusí uplatniť, avšak akýkoľvek takýto odklon je nutné dôkladne odôvodniť (analogia s § 220 ods. 3 CSP). V danej veci z obsahu ods. 9 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu vyplývajú dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie pri posudzovaní existencie súhlasu žalobcu s návrhom žalovanej na zmenu výšky základnej mzdy predneseného na porade 10. marca 2009 skúmal výlučne skutočnosti na tejto porade a nezaoberal sa následným konaním žalobcu, pričom prijatú úvahu právne podložil ustanoveniami § 35 ods. 1, § 43b ods. 2 Občianskeho zákonníka a táto nebola odvolacími dôvodmi napadnutá). Odvolací súd konštatoval, že s poukazom na prijaté dôvody a ich podriadenie pod uvedené právne normy nemá potom dôvod prijatú úvahu súdu prvej inštancie posudzovať ako nerešpektovanie právneho názoru súdu prvej inštancie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie z dôvodu, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP a tiež tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Namietla, že súdy nesprávne vyhodnotili svedecké

výpovede. Odvolací súd podľa nej neodôvodnil, prečo žalovanou vytknutú nesprávnosť nepovažoval za spôsobilú na zrušenie, resp. zmenu rozsudku súdu prvej inštancie. Rozsudok odvolacieho súdu je podľa nej v rozpore s jeho predchádzajúcim zrušujúcim rozhodnutím, kde uviedol, že súd prvej inštancie sa má vysporiadať s argumentáciou žalovanej o existencii ústnej dohody so žalobcom o zmene pracovnej zmluvy, pri ktorej je povinný zohľadniť úkony a správanie sa strán sporu vyplývajúce z dokazovania jednak v čase pracovnej porady z 10. marca 2009 a i v nasledujúcom období. Súd prvej inštancie však skúmal výlučne skutočnosti na porade a nezaoberal sa úkonmi a správaním v nasledujúcom období a odvolací súd následne toto rozhodnutie podľa žalovanej nesprávne považoval za správne. Ďalej namieta, že došlo k porušeniu jej práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ako aj na predvídateľnosť rozhodnutia, pričom odvolací súd odôvodnil totožnú vec svojimi rozhodnutiami odlišne bez vysvetlenia príčin tohto odlišného posúdenia. Poukazuje na nesprávny právny záver súdov, že na následné správanie sa žalobcu po porade a okolnosti, ktoré jej predchádzali, nie je možné prihliadnuť. Podľa žalovanej došlo k prejavu vôle žalobcu a žalovanej urobeným nielen ústne ale aj konkludentnými činmi. Má za to, že žalobca súhlasil s dohodou o zmene pracovných podmienok týkajúcou sa zníženia výšky základnej mzdy žalobcu. Súd podľa nej nesprávne aplikovali ustanovenie § 35 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 15, § 54 a § 69 ods. 4 Zákonníka práce. Vzhľadom na uvedené navrhuje zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, alternatívne aj rozsudok súdu prvej inštancie a zároveň žiada odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žiadal dovolanie odmietnuť, nakoľko nedošlo k žalovanou namietaným vadám uedeným v ustanovení § 420 písm. f/ CSP ani k splneniu podmienok pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povaha dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V danom prípade žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

13. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I.ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Toto stanovisko je naďalej aktuálne (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017).

16. Za zmatečnosťnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP žalovaná označila nedostatok dôvodov - nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred dovolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym

procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Uviedli a vysvetlili dôvody vedúce k záveru, že medzi stranami nedošlo k ústnej dohode o zmene obsahu pracovnej zmluvy v časti výšky dojednanej základnej mzdy. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

18. Žalovaná preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

19. V súvislosti s námietkou žalovanej, že odvolací súd sa nezaoberal jej odvolacími argumentmi, dovolací súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami (napr. IV. ÚS 115/03, či III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

20. K námietke žalovanej o porušení predvídateľnosti rozhodnutia v tom, že odvolací súd poprel svoj vlastný právny názor vyslovený v skoršom zrušujúcom rozhodnutí najvyšší súd uvádza, že zo žalovanou citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. septembra 2013 sp. zn. III. ÚS 46/2013 nevyplýva ňou tvrdený názor, ale práve vychádzajúc z tohto nálezu pre odvolací súd nevyplýva z § 226 O.s.p. (teraz § 391 ods. 2 CSP) jeho viazanosť skôr zaujatým vlastným právnym názorom; odvolací súd teda môže (napríklad aj pod vplyvom záväzného právneho názoru ústavného súdu vysloveného v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) svoj skorší právny názor zmeniť. Potvrďuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí rozhodnutie nerešpektujúce skorší právny názor odvolacieho súdu. Aj keď zmena skoršieho právneho názoru odvolacieho súdu je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom. Odvolací súd by ale mal v takomto prípade zmenu svojho právneho názoru vo svojom novom rozhodnutí riadne odôvodniť, čo aj v ods. 16 napadnutého rozsudku splnil. Uviedol, že odklon súdu prvej inštancie od právneho názoru odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu z 29. marca 2018 považoval odvolací súd za

zrozumiteľne odôvodnený skutkovými zisteniami, právne podriadenými pod ustanovenia § 35 ods. 1, § 43b ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré žalovaná nenapadla odvolacími dôvodmi.

21. Pokiaľ žalovaná za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP považuje nesprávny právny záver súdov nižších inštancií, nesprávne vykonávanie dokazovania, nevykonanie dôkazu, či obstarávanie skutkových podkladov v procese zisťovania skutkového stavu, dovolací súd uvádza, že nesprávne posúdenie veci (nesprávne vyriešenie niektorej právnej otázky súdom), nemožno považovať za vadu zmätočnosti. To isté platí aj pre námietku o nesprávnom zistení skutkového stavu, či o nesprávnom hodnotení dôkazov. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999). V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

22. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

23. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

24. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna a nie skutková, predmetná otázka musí byť zároveň nastolená v dovolaní.

25. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

26. Žalovaná však v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP neformulovala žiadnu právnu otázku (vo svojom dovolaní iba formálne odkazuje na cit. ustanovenia § 35

ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 15, § 54, § 69 ods. 4 Zákonníka práce a nesúhlasí s právnym posúdením vecí súdmi). Z obsahu jej dovolania potom vyplýva, že „len“ nesúhlasí s názorom súdov nižších inštancií v otázke neexistencie prejavu vôle žalobcu a žalovaného urobeného nielen ústne ale aj konkludentnými činmi, avšak tak robí bez konkrétneho vymedzenia právnej otázky, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená. Z dovolania tak nie je zrejmé, akú právnu otázku žalovaná chce riešiť, keď túto jasne nekonkretizovala, a tak následne ani dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či táto právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená alebo nie.

27. Pokiaľ žalovaná namieta nesprávne právne posúdenie, že nie je podľa Zákonníka práce sankciou za nedodržanie predpísanej formy pri Dohode o zmene pracovných podmienok neplatnosť takejto dohody, najvyšší súd uvádza, že táto skutočnosť nebola relevantná pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd mal za to, že medzi stranami nedošlo k dohode o zmene obsahu pracovnej zmluvy v časti zníženia náhrady mzdy a práve samotná neexistencia dohody a nie jej forma bola relevantná pre rozhodnutie vo veci.

28. Ako už bolo uvedené, otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola riešená a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajaňková J., Tomášovic M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/28/2017).

29. Iba samotné nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, bez vymedzenia právnej otázky, ktorá ešte nebola rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vyriešená, na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nepostačuje. Polemika dovolateľky s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017).

30. Pokiaľ žalovaná poukázala na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. apríla 2011 sp. zn. 17Co/186/2011, vychádzajúc z obsahu podaného dovolania v zmysle § 124 ods. 1 CSP možno vyvodiť, že žalovaná mala na mysli odklon od cit. rozhodnutia (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Najvyšší súd však poukazuje na skutočnosť, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ sa riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odkloní od právnych záverov prijatých týmito súdmi, nemôže ísť o odklon relevantný v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

31. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje

proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.